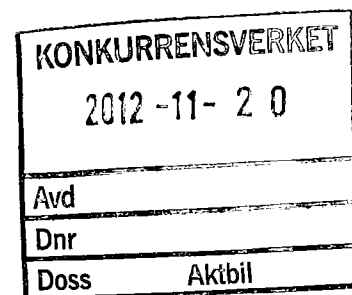

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**
Enhet 2

DOM
2012-11-19
Meddelad i
Linköping

Mål nr
6449-12
Domare 2:22

SÖKANDE

Infopaq AB, 556708-0089
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

MOTPART

Kriminalvården
601 80 Norrköping

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att Kriminalvårdens upphandling "Nyhetsbevakning", dnr 59-2012-19592, ska göras om.

Dok.Id 102568

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Kriminalvården (myndigheten) upphandlar en tjänst för nyhetsbevakning. Upphandlingen genomförs som direktupphandling och grund för tilldelning av kontraktet är lägst totalpris.

Myndigheten har i tilldelningsbeslut den 2 oktober 2012 funnit att Retriver Sverige AB lämnat det mest fördelaktiga anbudet och därmed tilldelats kontraktet. Av beslutet framgår vidare att Infopaq AB:s anbud inte utvärderades på grund av bristande kravuppfyllelse.

Infopaq AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att bolaget ska förklaras som vinnare i upphandlingen. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Som grund för ansökan har bolaget anfört att det uppfyller de i offertförfrågan angivna skall-kraven, att myndigheten har brutit mot de regler som gäller för direktupphandling och att myndigheten har brutit mot principen om transparens.

Myndigheten motsätter sig bolagets yrkanden.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Bolaget

Myndigheten har inte tagit hänsyn till att bolaget uppfyllt samtliga de av myndigheten angivna skall-kraven. Därmed har man helt förbigått att bolaget lämnat ett avsevärt lägre anbudspris än konkurrerande anbud. Bolaget ställer sig tveksamt till om myndigheten får använda en direktupphandling i detta fall. Myndigheten torde vara medveten om att denna tjänst årligen tidigare utgjort en kostnad för myndigheten om cirka 400 000 kr. Bolaget ifrågasätter myndighetens syn på att tjänsterna är oberoende av varandra då pressklippsbevakningen i verkligheten varit den viktigaste basen för medianalyserna. Myndighetens förfrågningsunderlag kan vidare inte anses

förenligt med transparensprincipen. Förfrågningsunderlaget är två sidor av luddigt formulerade krav kring funktioner och kvalitéer man önskar av leverantörens tjänst. Myndigheten har inte heller lämnat ut något utvärderingsdokument som kan göra det möjligt för bolaget att förstå hur utvärderingen skett. Genom att myndigheten på felaktiga grunder tilldelat Retriever AB kontrakt för nyhetsbevakningstjänst har bolaget lidit eller kommer att lida skada.

Myndigheten

Myndigheten anser att mediebevakning och medieanalys är två olika tjänster. Värdet av tjänsterna var för sig övergår inte direktupphandlingsgränsen. Myndigheten köper idag de båda aktuella tjänsterna av olika leverantörer. Uppdelningen i två tjänster är inte gjord med syfte att kringgå bestämmelserna i LOU utan avspeglar att tjänsterna faktiskt är oberoende av varandra. Däremot finns andra skäl att, som myndigheten haft för avsikt att göra, köpa båda tjänsterna från samma leverantör. Ett skäl är att det är enklare för myndigheten att ha endast en motpart. Ett annat skäl är att det enligt myndighetens uppfattning är möjligt att nå ett bättre pris om leverantören kan använda erfarenheterna från utförandet av den ena tjänsten vid leveransen av den andra tjänsten. Myndigheten har ställt krav både på presentationen av tjänsten – en lättillgänglig mediebevakning via portal, mejl och mobilfunktioner – och innehållet i densamma – att det ska gå att höra och se nyheten i radio, tv och på tidningssidor m.m. Som framgår av Infopaqs offert är den erbjudna tjänsten i grunden densamma som myndigheten använder sig av i dagsläget. De tjänster myndigheten i dagsläget använder i sin mediebevakning uppfyller inte ens tillsammans de krav på täckning och användarvänlighet som myndigheten ställer. Mediebevakningen måste i stället kompletteras av myndighetens pressfunktion genom egen sökning och manuell bevakning av webb, tv, radio, tidningar och sociala medier. Av offerten framgår inte på vilket sätt den erbjudna tjänsten skulle utvecklas för att svara mot myndighetens behov. Kriminalvården har därför gjort

bedömningen att Infopaqs tjänst inte uppfyller de ställda kraven. När det gäller medieanalysen har myndigheten efterfrågat en kvalitativ mätning av mediegenomslaget baserat på både etermedia, nätsidor och tryckt press. Myndigheten har gjort bedömningen att den tjänst Infopaq offererar inte uppfyller myndighetens krav.

En direktupphandling är en enklare form av upphandling jämfört med övriga upphandlingsförfaranden och det saknas detaljerade bestämmelser om hur en sådan upphandling ska genomföras. Av 15 kap. 18 § LOU framgår att det inte ställs krav på att den upphandlande myndigheten ska motivera beslutet att tilldela ett kontrakt vid direktupphandlingar av det värde som här är aktuellt. Enligt 15 kap. 19 § andra stycket LOU ska den upphandlande myndigheten snarast möjligt underrätta anbudsgivarna om att beslut om leverantör och anbud fattats. Myndigheten uppfyller dessa krav.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 15 kap. 3 § LOU framgår bl.a. att direktupphandling får användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Enligt 3 a § ska värdet av ett kontrakt uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten under räkenskapsåret.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av förarbetena till lagen framgår bl.a. följande. Reglerna bör förhindra att en upphandling enligt 15 kap. LOU eller LUF delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag. Bestämmelsen bör således förbjuda uppdelningar av upphandlingar som görs i avsikt att underskrida tillämpliga beloppsgränser. Den innebär naturligtvis inget förbud mot att dela upp en upphandling i delkontrakt. Upphandlingar som har ett naturligt samband i tid och beträffande innehåll bör dock inte upphandlas separat. De bestämmelser med beräkningsprinciper som föreslås har sin förebild i reglerna om beräkning av värdet av ett kontrakt och om förbud i vissa fall mot att dela upp en upphandling som gäller för upphandlingar som omfattas av direktiven (prop. 2009/10:180 s 293).

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Bolaget har som grund för sin talan bl.a. åberopat att myndigheten förbigått de regler som gäller för när en upphandlande myndighet får använda direktupphandling.

Av gällande bestämmelser framgår att det inte är tillåtet att dela upp en upphandling i avsikt att kringgå bestämmelserna i LOU. Vidare framgår av lagtext och förarbeten att likartade upphandlingar respektive upphandlingar som har ett naturligt samband i tid och beträffande innehåll inte bör upphandlas separat. I nu aktuellt mål har myndigheten gjort en uppdelning av upphandlingen i delarna ”mediabevakning” och ”medieanalys”. Myndigheten har i yttrande till förvaltningsrätten anfört att de båda tjänsterna är oberoende av varandra och att uppdelningen inte har gjorts i syfte att kringgå bestämmelserna i LOU. Oavsett vilken avsikt myndigheten har haft med att dela upp upphandlingen i de båda tjänsterna gör förvaltningsrätten bedömningen att tjänsterna är likartade och har ett så nära samband med varandra att de vid beräkning av upphandlingens värde bör ses i ett sammanhang.

Av 15 kap. 3 § LOU framgår att direktupphandling får göras om det totala kontraktvärdet uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Det tröskelvärde som därvid

ska ligga till grund för beräkningen är från den 1 januari 2012 1 897 540 kr. Det högsta tillåtna belopp som kan användas för direktupphandling är således 284 631 kr. Av tilldelningsbeslutet framgår att det vinnande anbudet uppgår till 375 000 kr. Av handlingarna i målet framgår inte annat än att anbudssumman var inom myndighetens ram för det förväntade.

Genom att frångå bestämmelserna om gränsen för direktupphandling och därigenom även bestämmelserna om vilken upphandlingsform som är tillåten, har myndigheten brutit mot väsentliga regler i LOU. Det kan inte uteslutas att bolaget på grund av dessa brister har lidit skada på det sätt som bolaget påstår. Det föreligger således skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU. Då bristen har haft påverkan på det konkurrensuppsökande skedet i processen gör förvaltningsrätten bedömningen att aktuell upphandling ska göras om. Vid denna utgång saknas skäl att pröva av sökanden i övrigt anförda grunder. Ansökan ska till följd av det anförda bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV3109/1D)

Anders Mellstrand

Föredragande har varit Jan-Erik Nilsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU